

Terapeutisk Stemmehørerarbejde

Korinth 5.2.2020

Ved specialsygeplejerske, konsulent og facilitator Henriette Juel

h.juel.m@gmail.com

Hvad er stemmehøring

- Ca. mellem 3-4% (nok nærmere 6-8 %) af hele verdens befolkning hører stemmer.
- kun 1/3 af disse er i kontakt med det psykiatriske system og har en diagnose. Hvad med de sidste 2/3, der hører stemmer, er de ikke psykisk syge?
- Ca. 40% af de mennesker, der er i kontakt med det psykiatriske system og modtager psykofarmaka, hører fortsat stemmer.
- Hvad er stemmehøring. En sygdom, eller en reaktion?

Stemmehørerarbejde som en vigtig og supplerende behandlingsmetode i behandlingspsykiatrien

- Behandlingspsykiatrien i Horsens var de første til at indføre stemmehørergrupper (2010): 2 i OPUS og 1 i psykoseteam. Én af disse grupper kører fortsat i socialpsykiatrien.
- Behandlingspsykiatrien (Lokalpsykiatri Vejle) oprettede i oktober 2016 en stemmehørergruppe, der er slow/open. Gruppen kører kontinuerligt.
- Der er i Lokalpsykiatri Vejle tilbud om individuelle stemmehørerforløb.
- Ovenstående evalueres ved forskningssygeplejerske siden 2017.

Stemmers sprog

- Når et menneske er plaget af stemmer, er stemmerne oftest med et negativt udtryk.
- Stemmerne taler nedsættende, truende, kommanderende. Kan tit opfordre til at gøre skade på sig selv eller andre. Også til selvmord og/eller mord.
- De negative stemmer skal fortolkes modsat.
- Jeg bruger oftest udtrykket: at stemmerne taler "OMVENDT-SPROG" (omstrukturering jf. traditionel kognitive behandlingsformer)

Syn på stemmehøring

Marius Romme

- Budbringere fra vanskelige temaer og/eller traumer i den enkeltes liv.
- Et forsvar mod problemer, der er svære at acceptere eller håndtere.
- En reaktion på vanskelige temaer og/eller traumer i den enkeltes liv.

Den enkeltes historie

- Ved bl.a. at se på livshistorien og tidspunktet omkring stemmernes indtog kan stemmehøreren få en indsigt og forståelse.
- Livskriser og/eller traumer kan være udløsende faktorer for stemmer.

Mål med stemmehørerarbejde

- at lære sine stemmer at kende.
- at lære at fortolke sine stemmer.
- at opnå et bedre forhold og samarbejde med sine stemmer.
- at opnå et ligeværdigt forhold til sine stemmer.
- At lære at "omstrukturere" sine stemmer ("Omvendtsprog")
- **DET ER IKKE NØDVENDIGT FORMÅLET AT FJERNE STEMMEERNE**

Hvilke metoder anvendes i stemmehørerarbejdet

- Undersøgelse af stemmerne med elementer fra "Maastricht-interview" af Marius Romme. Og/eller elementer fra arbejdsbogen: "Stemmehøring – fra offer til sejrherre" af Ron Coleman og Mike Smith
- Den enkeltes livshistorie og skelsættende livsbegivenheder.
- Omstrukturering af stemmerne via kognitivt skema: "Omvendtsprog" (Henriette Juel)
- Stemmetid.
- Stemmedialog
- Stemmerne er en naturlig del af det terapeutiske arbejde, og kan anses som del-personligheder af den enkelte og/eller som noget/nogle, der har et budskab med et positivt sigte.

Formål med Stemmehørergrupper

- stemmehøreren kan dele oplevelsen med andre, der forstår oplevelsen 100%.
- man kan udveksle erfaringer, forståelser, tolkninger og strategier.
- man kan bryde isolation og fordomme.
- stemmerne er en del af grupperne og er velkomne.
- man kan lære at omstrukturere ("Omvendtsprog") sine stemmer, så de bliver anvendelige og hjælpsomme. Endvidere hjælpe hinanden med idéer hertil.

Stemmehørergrupperne i aktion

- Et uformelt rum, hvor stemmehørerne såvel som stemmerne inddrages i dagsordenen.
- Som regel er der ved hver gruppe "en runde", så alle kommer til orde. Det er facilitatorens opgave, at inddrage gruppemedlemmerne til et specifikt emne, der tages op.
- Gruppemedlemmerne kommer med input til specifikke emner.
- Ofte øves der omstrukturering vha skema: "Oversættelse af stemmernes omvendtsprog"
- Der diskuteres og udveksles erfaringer omkring "stemmetid".

Evaluering ved forskningssygeplejerske i Lokalpsykiatrien i Vejle

Start Februar 2017

Henriette Juel, specialsygeplejerske, Lokalpsykiatrien i Vejle

Peter Hjorth, sygeplejerske, MPH, Ph.D. Post. Doc Psykiatrien i Vejle, Institut for Regional Sundhedsforskning, Center for Psykiatrisk Sygepleje- og Sundhedsforskning

Baggrund

Mange patienter med en skizofreni diagnose har fortsat psykotiske symptomer som hørehallucinationer eller vrangforestillinger efter optimal farmakologisk behandling. Studier har vist at op til 40 % af patienter med en skizofreni diagnose i ambulant behandling oplever hørehallucinationer, trods medicinering.

[1] H. Elkis, H.Y. Meltzer, [Refractory schizophrenia], *Revista brasileira de psiquiatria* (Sao Paulo, Brazil : 1999), 29 Suppl 2 (2007) S41-47.

[2] L.R. Valmaggia, M. van der Gaag, N. Tarrier, M. Pijnenborg, C.J. Slooff, Cognitive-behavioural therapy for refractory psychotic symptoms of schizophrenia resistant to atypical antipsychotic medication. Randomised controlled trial, *The British journal of psychiatry : the journal of mental science*, 186 (2005) 324-330.

[3] G.W. Christison, D.G. Kirch, R.J. Wyatt, When symptoms persist: choosing among alternative somatic treatments for schizophrenia, *Schizophrenia bulletin*, 17 (1991) 217-245.

[4] S. Chatti, W. Ben Mansour, J. Brunelin, A. Mrad, M. Saoud, L. Gassab, E. Poulet, A. Mechri, Persistent auditory hallucinations in out-patients with schizophrenia, *La Tunisie medicale*, 94 (2016) 390-396.

At høre stemmer kan være forbundet med ubehag og lidelse

Tidligere anbefalede man at lade de psykotiske stemmer være i fred for ikke at tirre dem, men erfaringer viser, at det måske er bedre at undersøge stemmerne og hjælpe patienterne til en bedre håndtering af stemmerne

[5] M. Birchwood, M. Michail, A. Meaden, N. Tarrier, S. Lewis, T. Wykes, L. Davies, G. Dunn, E. Peters, Cognitive behaviour therapy to prevent harmful compliance with command hallucinations (COMMAND): a randomised controlled trial, *The Lancet. Psychiatry*, 1 (2014) 23-33.

Data

Hvis muligt, dataindsamling ved index ellers så hurtigt som muligt.

Alle data indsamles hvert 1/2 år og så længe det vurderes at være hensigtsmæssigt, men gerne 1 1/2 år, altså mindst 3 gange.

Deltagerantal: så mange som muligt

- Alder
- Køn
- Diagnose
- BMI
- Taljemål
- GAF
- Medicin DDD

Data

- Søvn PSQI Pittsburgh Sleep Quality Index
- Stemmer AVHRS Auditory Vocal Hallucination Rating Scale
- Items er: Separat kontra simultan, hypnagogisk kontra hypnopompisk, frekvens, varighed, lokation, lydstyrke, oprindelse, negativt indhold, alvorlighed, i-nød-følelse, intensitet, interferens, kontrol, angst, 1., 2. og 3. persons stemme

Forløbelige resultater

Inkluderede patienter er 21.

Gennemsnitlig alder 37 år med 16 års stemmevarighed. Der er store problemer med søvn. Patienterne scorer højt på stemmescore

Opfølgning viser uændret søvnproblemer og samlet en forbedring i stemmescore